

УКРАИНСКАЯ ПРАВОСЛАВНАЯ ЦЕРКОВЬ
КИЕВСКАЯ ДУХОВНАЯ АКАДЕМИЯ

Священна історія Старого Заповіту

Підручник для початкових шкіл

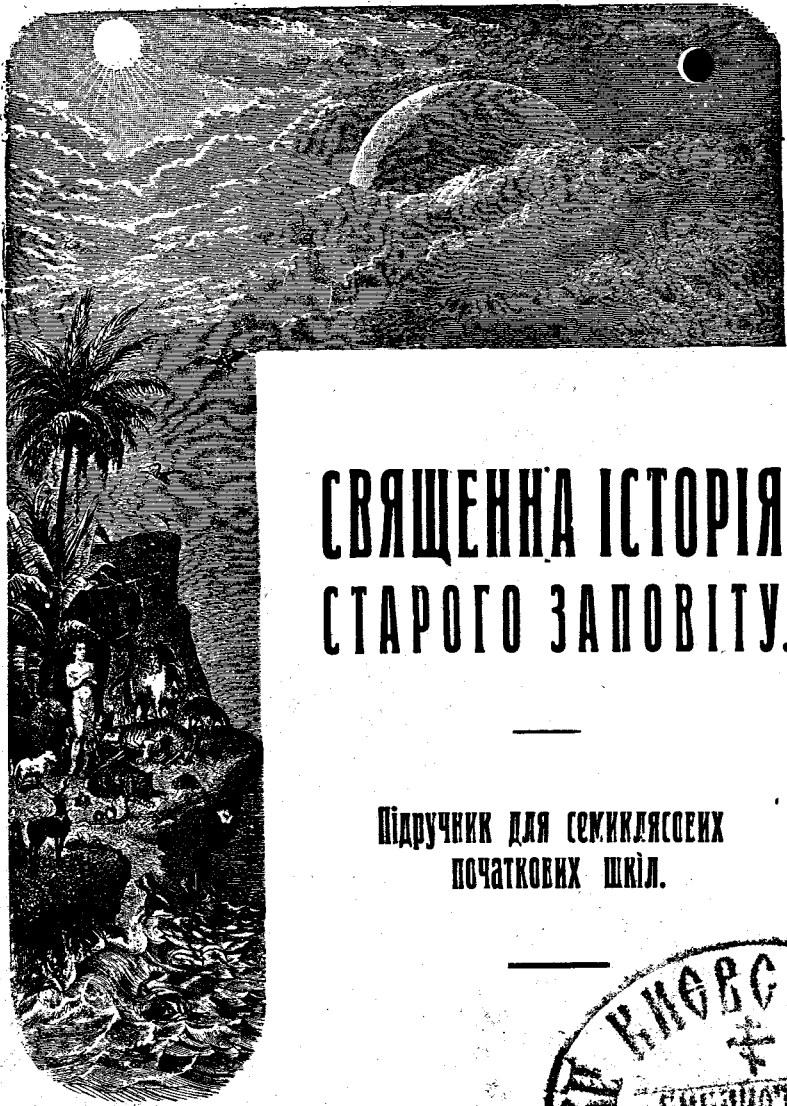
Сканирование и создание электронного варианта:
Библиотека Киевской Духовной Академии
(www.lib.kdais.kiev.ua)

Киев
2012

Підготовлено для онлайн бібліотеки Київської Духовної Академії і Семинарії
<http://Lib.kdais.kiev.ua>

СВЯЩЕННА ІСТОРІЯ СТАРОГО ЗАПОВІТУ.

Підручник для семикласових
початкових шкіл.

Видання шосте,
поправлене й доповнене.

WARSZAWA. DRUKARNIA SYNODALNA. 1938.

В Старому Заповіті розрізняємо три окреси в приготуванні людей до прийняття Спасителя.

Перший окрес обіймав первісні дії: створіння світа й чоловіка, упадок в раю, перші наслідки гріху і обітниця зіслання Спасителя.

Другий окрес обіймав дії вибрання Ізраїльського народу: як Бог вибрав і виховував зо всіх народів лише один, як підготовляв цей народ, а через нього й усі інші народи до прийняття Спасителя.

Третій окрес обіймає упадок Ізраїльського народу, завдяки чому поширилась серед інших народів віра у близький приход Спасителя.

ЧАСТИНА I.

ПЕРВІСНІ ДІЇ СВІТА І ЧОЛОВІЧЕСТВА.

1. СТВОРІННЯ СВІТА.

Дуже давно не було ані землі, ані неба, ані жадного створіння. Нічого не було. Був лише Бог —

Всемогутній Бог

Один у трьох Особах: Бог Отець, Бог Син і Бог Дух Святий. Бог завжди був, є і буде: Бог є вічний. Він

є рівнож **Всемогутній**, бо усе може вчинити. Бог є **добрий**: у Своїй доброті постановив Він створити увесь світ.

Спочатку Бог сотворив з нічого небо й землю. Земля була неупорядкована: вода й темрява вкривали її, і Дух Божий носився над водами. Потім Бог ступнево протягом **шести днів** впорядкував землю.

Першого дня Бог сказав: „Хай буде світло!“ І стало світло. І назвав Бог світло днем, а темряву ніч'ю. Другого дня Бог сотворив твердь, або видиме небо, що оточує землю. Третього дня Бог відділив воду від землі і повелів землі поростити рослину. Четвертого дня Бог сотворив світила небесні: сонце, місяць і зорі. П'ятого дня — риби і птахів. Шостого дня — звірів, а нарешті — чоловіка.

Сьомого дня Бог відпочав від діл Своїх і наказав той день святкувати, молячись і творячи добрі діла.

Цілий світ, кожна річ, рослина, створіння удоводнює нам всемогутність, мудрість і безконечну доброту Бога. Сотворивши світ, Бог не залишив його без своєї опіки. Він оберігає його і керує ним. Тому то ми звиваємо Бога в своїх молитвах, просимо у Нього допомоги на добрі діла, дякуємо Йому за Його милости і вихвалюємо за Його досконалости.

2. СТВОРІННЯ АНГЕЛІВ.

Крім видимого світа, Господь Бог сотворив світ невидимий: багато Ангелів, що перебувають у небі. Ангели були то духи добрі й святі. Бог наділив їх розумом і свобідною волею, то значить, — вони могли слухати Його, але могли й не слухати. Не всі Ангели однак залишились добрими й святими: були й такі, що не слухали Бога, відзначались пихою і невдячністю, а тому зістали втручені до пекла й названі злими духами. Найголовніший з них, що першим не послухав Бога й намовив до такого непослуху інших, зветься дияволом, сатаною. Злі духи ненавидять Бога і людей: вони завидують щастю людей і стараються намовити їх до злих вчинків. Добрі Ангели живуть на небі, прислужують Богові і допомагають людям. Господь Бог дає кожному чоловікові Ангела, котрий опікується ним і називається **Ангелом-Хранителем**.

Молитва Ангелові-Хранителю.

Ангеле Божій, храни- Ангеле Божій, храни-
телю мой святей, на со- телю мой святей, на со-

Ангел-Хранитель охоронює дітей.

блюденіє мене от Бога с блюденіє мене от Бога с
небесе данний, прилеж- небесе данний, прилеж-
но молю тя: ти мя днешь ню молю тя: ты мя днешь
просвети, і от всякаго просвети, и от всякаго

зла сохрани, ко благому злѣ сохрани, ко благомꙋ
деянію наставі, і на путь дѣланію настави, и на путь
спасенія направі. Аминь. спасенія направі. Аминь.

Ангеле Божий, охоронителю мій святий, на збереження мене від Бога з неба даний, щиро благаю Тебе: просвіти мене сьогодні, і від усього злого охорони, на добре діло наведи, і на путь спасенну настав. Аминь.

3. СТВОРІННЯ ПЕРШИХ ЛЮДЕЙ.

На самому кінці творення видимого світа Бог створив чоловіка. Він сказав: „**Сотворимо чоловіка в Наш образ і в подобу**“. І створив Він з землі тіло чоловіка, і вдихнув йому віддих життя, себ-то душу розумну, вільну і не смертєльну. Цєю душею Бог приспособив чоловіка до Себе і відріжнив від нерозумної скотини.

Першого чоловіка назвав Бог **Адамом**. І сказав Бог: „Не добре бути чоловікові самотньому; сотворімо йому поміч, до нього подібну“. Тоді зіслав Бог на Адама глибокій сон, під час котрого виняв з боку його ребра і з того ребра створив жінку, яку Адам назвав **Євою**. Господь Бог поблагословив Адама і Єву і сказав: „Умножайтеся і наповняйте землю. Пануйте над рибами, пташиною, над всіма звірами та над цілою землею“.

Від Адама і Єви походять усі люди.

Не можливо висловити доброту Господа Бога, Котрий створив людей в образ і в подобу Свою, дав їм безсмертну душу і право панування над землею.

4. ЖИТТЯ ПЕРШИХ ЛЮДЕЙ В РАЮ.

Господь Бог приготував для перших людей чудовий сад, в якому росли прекрасні дерева й цвіти. У тому саді жили різні звірята, у річках плюскалась риба, на галузях дерев співали птахи. Сад цей називався **раєм**. Адам і Єва жили в цьому раю дуже щасливо. Бог їх любив, часто являвся їм і розмовляв з ними. Вони ніколи не хворіли і мали жити так вічно. Бог призначив таке щасливе життя для всіх людей, але мусіли вони бути послухні Богові.

Серед саду знаходилося два незвичайних дерева: дерево життя*) і дерево пізнання добра і зла. І за-

Господь Бог і перші люде.

повів Бог Адамові і Єві: „З усякого дерева в раю можна їсти, але з дерева пізнання добра і зла не їште: як що вкусите від нього, то помираєте“. Від заохання цього заповіду залежало щастя Адама і Єви і цілого людства.

*) Колиб наші прародителі живились овочами дерева життя, то моглиб жити вічно.

Господь Бог любив перших людей і опікувався ними. Опікується рівнож Він і нами та любить нас. Усе добре маємо ми від Бога. Щодня рано і вечером треба в молитві дякувати Богові за його добродійства.

5. ПЕРВОРОДНИЙ ГРІХ.

Сатана позавидував щастю перших людей і захотів позбавити їх щасливого життя. Одного разу

Первородний гріх.

Єва знаходилась недалеко забороненого дерева. Сатана прибрав постать змія і сказав їй: „Чи справді заборонив вам Бог їсти з усякого дерева райського?“ Єва відповіла: „Ні, з усякого дерева райського Бог

дозволив їсти, а тільки з того, що посеред раю Бог заборонив їсти, щоб не вмерти“. Змій сказав: „Ні, не помрете, а Бог знає, що як з'їсте, то будете самі, як боги, і пізнаєте що добре, а що зле“. Подобалась Єви мова змієва; поглянула вона на овочі, і вони видались їй добрими. Зірвала вона овоч і з'їла. Потому дала чоловікові своєму, і він їв.

Таким чином Адам і Єва не послушали Бога і согрішили.

Упадок Єви повинен бути перестрогою для кожного чоловіка: треба завсігди поборювати спокусу. Рано і вечером треба коначне відмовляти молитву „Отче наш“, у котрій просимо Бога: „И не введи нас во искушение, но избави нас от лукавого“ — „і не введи нас во іскушеніє, но избави нас от лукавого“ — „і не попусти нас у спокусу, але визволи нас від лукавого“.

6. КАРА ЗА ГРІХ І ОБІТНИЦЯ ПОСЛАТИ СПАСИТЕЛЯ.

Як тільки Адам і Єва з'їли овоч з забороненого дерева, вони відчули, що согрішили. Зараз же побачили, що були нагі (голі). Їм стало соромно й страшно: вони посшивали з листя одіжу і прикрили свою наготу. Потому зі страху сховались від Господа Бога у гущі райських дерев. Тоді Господь закликав: „Адаме, де ти?“ Адам відповів: „Я ось-тут, Господи, але я нагий і тому сховався“. Господь запитав: „Хто ж сказав тобі, що ти нагий? Чи не їв ти з того дерева, що я наказав тобі їсти?“ Замість того, щоб визнати свій гріх і просити у Бога пробачення, перші люди почали складати з себе провину. Адам говорив, що його спокусила жінка, а Єва говорила, що її звів змія.

Тоді Господь засудив винуватців гріха. Він прокляв спокусника-сатану, сказав, що між ним і людьми буде усобиця, в котрій переможцями будуть люди, а власне: від жінки ловстане **Потомок, Котрий зітре владу й могутність сатани й поверне людям страчене щастя**. Потім Господь окреслив кару й людям. Адамові сказав, що він в поті лица свого буде добувати хліб свій, поки не помре, а Єві — що вона в недугах буде родити дітей. Після цього люди були вигнані з раю. Перед раєм

поставив Бог Ангела з мечем, щоб не впускати людей до раю. Від того часу люди почали хворіти; спіткали їх різні нещастя і смерть. Від перших людей гріх, з усіма наслідками, перейшов і на все їх потомство.

Вигнання з раю.

Гріх є найбільшим нещастям, бо усе зло на світі повстало завдяки гріхові. Господь заборонив нам лихі думки й бажання, бо від них походять лихі, гріховні вчинки. Треба берегти себе від лихих думок і не нарушати волі Божої. Кожна лиха справа викликає лихі наслідки, — приклад цього ми бачимо на перших людях.

7. КАІН І АВЕЛЬ.

У Адама і Єви після того, як вигнано їх з раю, було багато дітей - синів і дочок. Найстаршими ж були Каїн і Авель. Авель був пастухом, а Каїн рільником. Авель був тихий і побожний, а Каїн жор-

Каїн і Авель приносять жертву.

стокий, лихий. Одного разу брати приносили жертву Богові: Каїн—з польового врожаю, а Авель з перших ягнят. Бог бачив, що один приносить жертву з вірою і щирістю, а другий не мав їх в серці. І тому жертву Авеля прийняв, а Каїна—ні. Тоді Каїн з заздрости й досади забив брата свого Авеля.

Бог спитав Каїна: „Де є твій брат, Авель?“ Каїн з погордою відповів: „Чи ж я є сторожем свого брата?“ Сказав тоді Бог: „Що ти зробив? Кров твого брата взиває до Мене за помстою. Будь же ти проклятий і вічно скитайся по землі“. І від цього часу Каїн ніколи не мав спокою і бештався по світі. Потомкі його були злі і безбожні. Замість Авеля Бог послав Адамові і Єві доброго сина, Сифа.

Життя чоловіка є даром Божим; тому чоловік не має права ані сам себе позбавлювати його, ані відбирати його у других. Відібрання життя у ближнього зветься вбивством. Вбивство і самовбивство — тяжкі гріхи.

8. ПОТОП.

Від синів Адама рід людський скоро розмножився. Від Сифа пішли люди добрі й побожні, а від Каїна — злі й нечестиві. Потомки Сифа спочатку не мали нічого спільного з потомками Каїна, заховували віру в Бога й майбутнього Спасителя. Але потім нащадки Сифові зійшлися з нащадками Каїна, побачили, як гарно та весело ті живуть, пожинились з їх дочками і помалу почали жити так само нечистиво, а Бога правдивого забувати; тільки один праведний Ной зі своєю родиною памятав про Бога. Господь дав людям сто двадцять літ, щоб вони поправились. Коли ж люди за цей час не поправились, Господь постановив знищити грішників потопом. Він повелів Ноеві збудувати ковчег, себ то великий корабль, в котрому могла б зміститись його родина й тварь. Коли ковчег був готовий, Ной по повелінню Божому увійшов до нього з своєю жінкою, трьома синами і їх жінками й взяв з собою звірів і птахів, що не можуть жити в воді, чистих — по семи пар, а нечистих — по одній парі.

Після цього полив з неба великий дощ і лив безустанку сорок днів і сорок ночей. Вода вийшла з берегів рік і морей, затопила всю землю, навіть високі гори. Потонули всі люди й все, що жило на землі. Тільки Ной і ті, що були з ним, безпечно пливали на поверхні води.

Потоп продовжувався цілий рік. На сьомому місяці вода почала спадати, й ковчег затримався на горах Араратських (в Арменії). Спочатку псказалися верхів'я гір. В кінці року вода опала й земля обсохла. Тоді Ной, по повелінню Божому, вийшов з ковчега

Ной виходить з ковчегу.

й за своє спасіння приніс жертву Богові від всіх чистих звірів і птахів. Господь ласкаво прийняв цю жертву, благословив Ноя й синів його й дав йому обітницю, що в майбутньому подібного потопа ніколи вже не буде; а на знак Своєї обітниці Господь положив на небі веселку.

Праведних людей, що провадять життя побожно, Господь винагороджує, а грішних, що не турбуються про своє каяття і поправу, карає. Тому треба нам старатись бути завжди добрими, побожними й уникати гріховних вчинків. Коли ж ми впадаємо в гріх, треба спішити принести покуту і просити Господа Бога, щоби Він пробачив гріхи наші і не карав за них. Треба наслідувати Ноєві, котрий заховав побожність і вірність Богові серед загального зісупття.

9. ДІТИ НОЯ.

У Ноя було три сини: Сим, Хам і Афет. По виході з ковчега почав Ной обробляти з ними землю й насадив виноградник. Одного разу випив він виноградного вина, опянів і лежав розкритий в шатрі своєму. Трапилось, що в цей час проходив коло нього син Хам. Він був недобрим сином і не виявляв до свого батька належної пошани. Побачивши наготу батька свого, він почав сміятись, а потім оповів про це своїм братям. Але братя Хама не були до нього подібні. Поважаючи батька, взяли одяжу, вийшли потиху в шатро, де спав Ной, і прикрили наготу батькову. Проспавшись, Ной довідався про поступок Хама, і прокляв його нащадків в особі сина його Хаанаана, щоб вони були рабами інших людей. А Сима й Афета Ной благословив, щоб у нащадків Сима зосталася правдива віра, а потомки Афета, щоб оселили більшу частину землі й переняли правдиву віру від потомків Сима.

Непошана до батьків є страшний гріх і викликає собою лихи наслідки. Прикладом цього є Хам і його нащадки.

Господь Бог дав таку заповідь людям:

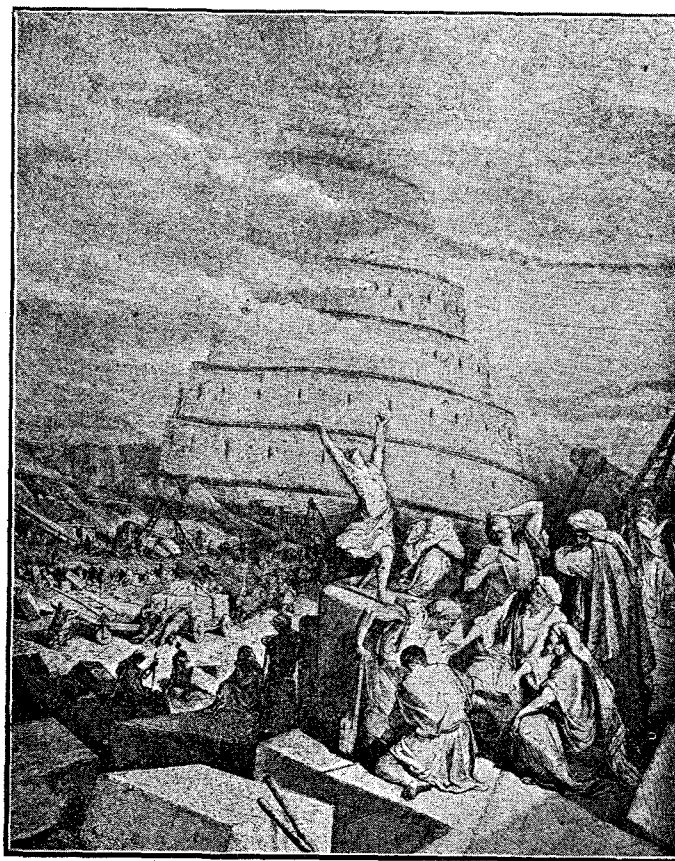
Чті отця твого і матерь твою, да благо ті будет, і да долголетен будеші на землі.	Чті сгца твоего и матер твою, да благо ти будет, и да долголетен будеші на землі.
---	---

Шануй батька твого й матір твою, щоб добре було тобі, та щоб довговічним ти був на землі.

10. ВАВИЛОНСЬКА ВЕЖА.

Нащадки Ноя дуже швидко розмножились. У тому часі говорили вони одною мовою. Одного разу люди сказали один до одного: „Збудуймо собі місто

й вежу до самого неба, і тим вчинком залишимо по собі велику славу». Вони нарobili цегли і взялись за роботу. Але Богові цей замір не був до вподоби. Він змішав їх мову так, що вони перестали розуміти оден одного; через те мусли розійтись, не докінчивши роботи. Так повстали народи, що говорять на ріж-

Будова вежи Вавилонської.

них мовах. Недокінчене місто з вежою зветься Вавилоном, що значить змішання мов.

Ідолопоклонство. — Коли люди розсіялись по ріжних краях, то помалу стали забувати правдиного Бога, Творця світа. Многі племена самі вигадали собі богів. Замість правдиного Бога почали робити собі

Свящ. Іст. Ст. Зап.

ріжних балваників і всілякі подобеньства звірят, і їм покланялись і принесли офіри (жертви). Люди ці звалися ідолопоклонниками, а віра їх ідолопоклонством

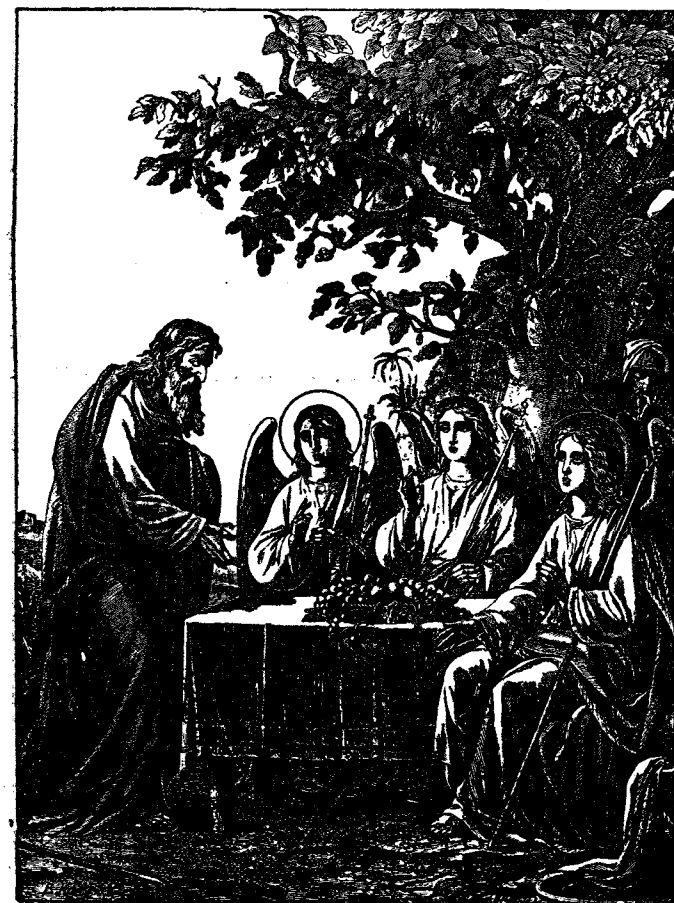
Кожну справу треба розити з благословення Божого й на славу Божу. Хто робить свої справи без благословення Божого, той не досяє бажаного успіху. Маних і гордовитих справ людських не терпить Господь. В душі своїй треба заше мати страх Божий, вправлятися в міркуваннях про Бога й уникати лінивства й недбалства. Лінивство в молитві провадить до нечестивости й забуття про Бога.

ЧАСТИНА ДРУГА.

Дії вибрання народу Ізраїльського, з котрого мав народитись Спаситель світа.

11. ПРИЗВАННЯ АВРААМА.

Коли майже всі люди стали ідолопоклонниками, Бог, аби зберегти правдиву віру на землі, вибрав

Явлення Авраамові Бога в постаті трьох подорожних. одного побожного чоловіка, котрий на ім'я був Авраам, син Фари, з роду Сима. Авраам жив в землі Халдейській, був багатий, мав багатько рабів і скота;

але був бездітний і дуже сумував з цього приводу. Одного разу Богъ з'явився йому й сказав: «Залиши батька свого і йди в ту землю, що Я покажу тобі. Я виведу з тебе великий народ, і через тебе будуть благословленні всі народи землі». Араамові було в той час 75 років. Він послухався, взяв з собою жінку свою Сару, племінника Лота, весь свій маєток і всіх рабів своїх і пішов в землю, на котру вказав йому Господь. Земля ця звалась Ханаанською й була урожайною. Прибувши до неї, Авраам збудував жертвенник, приніс Богові жертву, і назвав землю цю „Землею Обіцяною“.

Одного разу сидів він коло свого шатра й бачить, що стоять проти нього три подорожні. Він зараз пішов до них назустріч, уклонився їм до землі й почав просити до себе відпочити під деревом і підкрипити себе їжою. Подорожні згодились. Згідно з звичаями того часу, Авраам обмив їм ноги, подав хліба, молока й краще смажене теля, і почав прислужувати їм. В той час, коли подорожні їли, один з них сказав: „За рік я буду знов у тебе; у Сарі, жінки твоєї, буде син“. Сара стояла ззаду коло входу до шатра й чула ці слова. Усміхнувшись сама до себе, вона сказала: „Чи мені мати на старости таку потіху?“ Але Господь сказав: „Чи є що трудне для Бога?“

Тоді зрозумів Авраам, ще це Сам Господь Бог об'явився йому у постаті трьох мужів.

12. ПРИНЕСЕННЯ ІСААКА В ЖЕРТВУ.

Минув рік від часу, як Бог явився Авраамові в постаті трьох подорожних. Авраамові сповнилось сто років, а його жінці Сарі дев'яносто, коли Господь послав йому сина Ісаака. Авраам всією душею любив свого сина; Господь бачив це. Коли Ісаак виріс, Бог, бажаючи випробувати віру Авраама, сказав йому: «Возьми сина свого єдинака, котрого ти любиш, іди до землі Моріа й принеси його в жертву на одній з гір, котру Я тобі вкажу». Авраам послухав. Другого дня, рано вранці він налаштував дров, осідлав осла, взяв двох рабів і сина свого Ісаака й відправився в путь. Третього дня

вже здалека йому було вказане місце для жертвоприношення. Залишивши під горою своїх рабів, Авраам положив на Ісаака дрова, сам взяв огонь і ніж і вдвох пішли на гору. Дорогою Ісаак питає Авраама: „Тату! єсть у нас огонь і дрова, а де ж вівця для жертви

Принесення Ісаака в жертву.

всепалення?“ „Бог вкаже собі вівцю, сину мій“, — відповів Авраам, бо не хотів завчасу смутити сина. На горі Авраам поставив жертівник з каменя, положив на ньому дрова, а на них, зв'язавши, положив і свого сина Ісаака. Він вже підніс ніж, щоб заколотися Ісаака. Раптом озвався до нього Ангел Божий

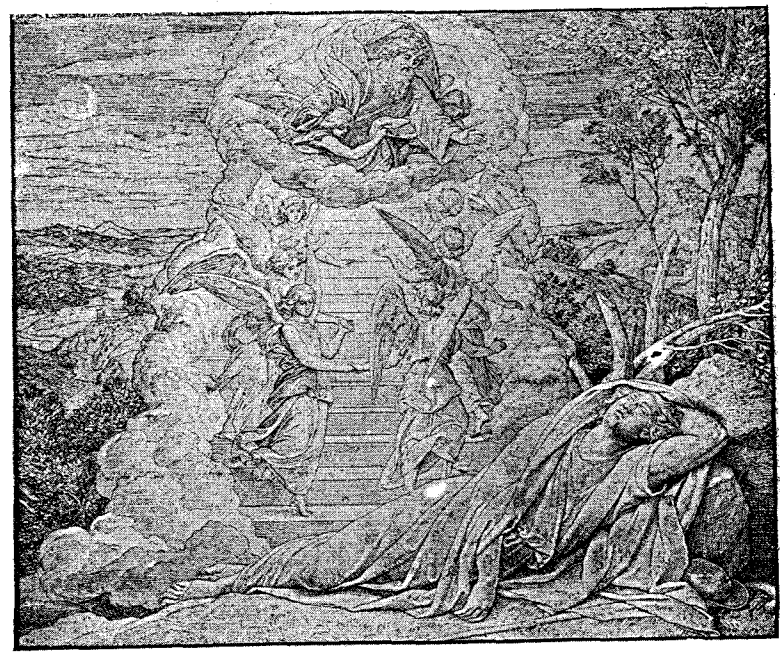
і сказав йому: „Аврааме, Аврааме! не підноси руки на сина свого; тепер я знаю, що ти боїшся Бога, не пожалував для Нього й свого улюбленого сина“. Поглянув Авраам навкруги себе, побачив барана, що рогами заплутався в кущах, узяв і приніс його в жертву замість свого сина Ісаака.

Тоді благословив Господь Авраама, заповів, що від него повстане численне потомство і сказав: „Благословенні будуть в потомку твому усі народи землі“ (то значить: „З твоєї родини народиться Спаситель світа“).

Принесення Ісаака в жертву було прообразом*) смерті й воскресення Ісуса Христа. Як Авраам ради любови своєї до Бога не пожалів свого сина єдиного й хотів був принести його в жертву, так Бог задля любови до людей не пожалів Свого Єдинородного Сина й дійсно віддав Його ради спасіння людей на хресну смерть.

13. ВИДІННЯ ЯКОВОМ ТАЄМНИЧОЇ ДРАБИНИ.

У Ісаака були два сини: Ісав і Яків. Ісав любив

Сон Якова.

*) Прообраз є те саме, що провіщення, тільки виявлене не просто, не словами, а в постаті вчинків, або явищ.

більше знаходитись в полі й займатись звіролсестєм. Яків був тихий, слухав батьків і жив більше коло свого дому. Одного разу Яків удався до Мезопотамії до своїх родичів. В дорозі його захпила ніч серед поля. Помолившись Богові, він підложив собі під голову камінь, ліг і заснув. І от бачить у сні: стоїть драбина на землі, а верхня частина її торкається неба. Ангели Божі підіймаються і спускаються по ній, а вгорі драбини стоїть Господь і говорить йому: „Я—Бог Авраама і Бог Ісаака. Землю цю віддам тобі й твому потомству і буде потомство тесе числене, як п'сок земний. В сімені твому (через Спасителя) благословляться всі народи землі“.

Обудившись, Яків сказав: „Страшне це місце: це—дім Божий, це — ворота небесні“. Камінь, на котрому він спав, поставив яко пам'ятник і вилив на нього олей в жертву Богові. Місце це він назвав Вефіль, що означає дім Божий.

Драбина, котру бачив у сні Яків, знаменувала Матір Божу, через втілення від Котрої Син Божий зійшов на землю.

14. ІСТОРІЯ ЙОСИФА.

Яків, прозваний Ізраїлем¹⁾, жив в землі Хананській, був багатим, побожним і приемним для Бога. Він мав дванадцять синів²⁾, з них найбільш любив Йосифа за його тихість і чисте серце, й зробив йому різнокольорову одягу. Братам було неприємно, що батько любив Йосифа більше, ніж їх; вони зненавиділи його, тим більше зненавиділи за його сні, які він оповідав братам своїм. Снилось йому, що він з братами вяже снопи на полі. Сніп Йосифа стояв просто, а снопи його братів поставали навкруги й уклонилися йому. І знов приснився йому сон, що сонце, місяць і одинадцять зірок уклонилися йому. Вислухавши ці сні, батько сказав Йосифові: «Невже ти думаєш, що ми всі поклонимся тобі?» Брати почали ще більш ненавидіти Йосифа й задумали причинити йому кривду. Пішли во-

¹⁾ Ізраїль, себ-то Богоборець.
²⁾ Сини Якова: Рувим, Сим'он, Левій, Іуда, Ісахар, Завулон, Дан, Неффалим, Гад, Асир, Йосиф і Веніамин.

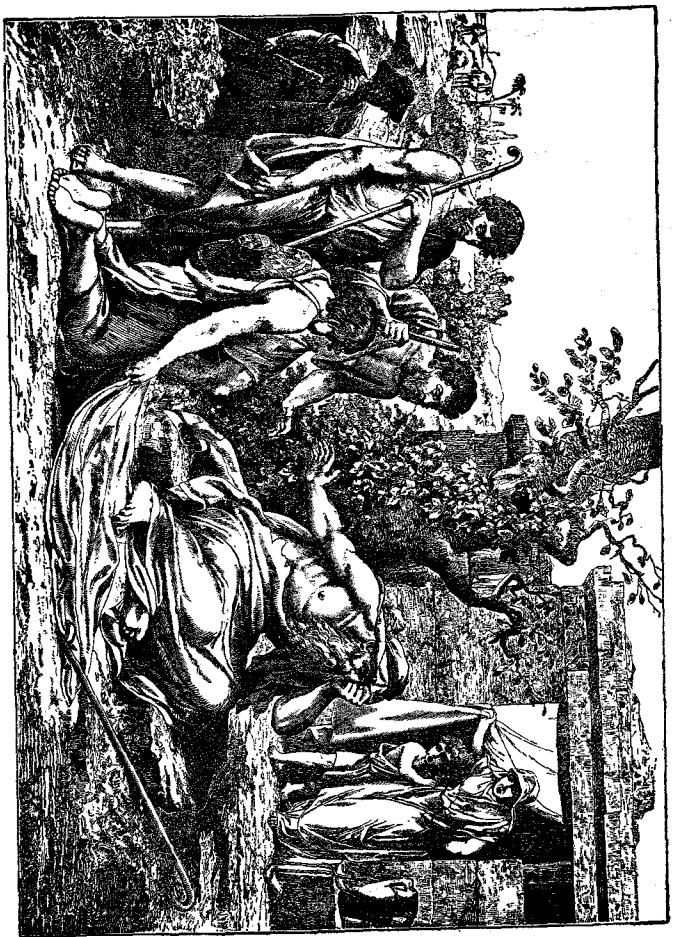

ни пасти вівці, й довго від них не було вістки, ото Яків і послав до них Йосифа довідатись, чи не сталося з ними чого і чи ціле стадо.

Продаж Йосифа.

Йосиф одягнув свою гарну одягу й відправився. Вони побачили його ще здалека й почали говорити

Сини Якова приносять одягу Йосифа.

між собою: „Це йде сновидець. Ходімо, уб'ємо його“. Але старший брат Рувим не згодився на це, а порадив вкинути його до порожньої студні. Йосифа вкинули до студні. В той час проїздили мимо ізмаїльські купці з товарами. Брати витягли Йосифа зі студні й

продали його в неволю купцям за двадцять сребренників¹⁾. Гарну ж одягу його намочили вони в крові вбитого барана і віднесли батькові, говорячи: „Цю одягу ми знайшли. Подивись, чи то не сина твого; мабуть лютий звір пожер його“.

Яків пізнав одягу Йосифа і думаючи, що дикі звірі пожерли його, довгий час плакав по ньому.

Йосиф в Єгипті.

Купці привезли його до Єгипту, продали одному панові на імя Потіфар, що був воєводою у царя. Живучи в Єгипті серед поган²⁾, Йосиф міцно тримався віри в правдивого Бога й боявся згрішити перед Ним; своєму новому панові служив чесно. Потіфар любив його за це й поставив його старшиною над усім домом своїм. Але зла жінка Потіфара намовила свого чоловіка проти Йосифа, і Потіфар посадив його в темницю. Однак, Господь і в темниці не залишив його без Своєї милости. Він дав Йосифові розуміння одгадувати сни і через це прославив його.

Одної ночі Фараонові, єгипетському цареві, приснились два сни. Приснилось йому, що з річки вийшло сім коров тучних, а після них, з тієї річки, вийшло ще других сім коров худих. Худі корови поїли всіх гарних, ситих коров, та все ж zostалися так само худими, як і перше були. Після цього приснився йому ще другий сон; на одному стеблі вросло сім колосків повних, а після й ще сім колосків сухих; та сухі поїли повних і zostалися такими ж, як спершу були. Рано, Фараон покликав до себе всіх мудреців, але ніхто не міг пояснити йому цих снів. Тоді один царедворець сказав Фараонові: „У нас, в темниці, сидить молодий єврей, котрий добре відгадує сни“. Фараон наказав привести Йосифа. Йосиф вислухавши сни Фараона, сказав: „Сон твій, царю, — сон один; Бог показав тобі, що буде на землі. Сім туч-

¹⁾ Продаж Йосифа за 20 сребренників являється прообразом зради Юди, котрий продав Ісуса Христа за 30 сребренників.

²⁾ Поганами звались народи, що не вірували в правдивого Бога і поклонялись ідолам.

них коров і сім повних колосків—то сім літ урожаю; а сім коров худих і сім колосків сухих—це буде на землі сім літ голоду; знайди собі, царю, чоловіка розумного та розсудливого, котрий міг би в літа урожайні заготовити хліб на літа голодні“. Така розумна річ дуже подобалась Фараонові. Він сказав до Йосифа

Йосиф відгадує сни фараонові.

фа: „Після того, як Бог показав тобі це все, нема нікого такого розумного, та розсудливого, як ти“. І поставив він Йосифа начальником над усією землею Єгипетською й доручив йому заготовляти хліб.

Йосиф та його брати.

Пророкування Йосифове сповнилось. Спочатку наступило сім літ урожайних. Йосиф в урожайні літа заготовив стільки хліба на літа голодні, що його можна було продавати й до чужих країв. Зо всіх сусідніх країв приходили купувати хліб, тому що голод був по всій землі. Яків, почувши, що в Єгипті про-

дають хліб, послав за ним своїх дітей. Брати Йосифа вибрались до Єгипту. Вдома залишився лише наймолодший з них, Веніамин. Коли вони прибули до Єгипту, то не пізнали Йосифа, але він їх пізнав. Хочачи переконатись, чи вони поправились, удав, що не пізнає їх, прийняв їх дуже суворо, а одного з них, Симеона, велів навіть затримати до часу, коли не привезуть наймолодшого брата. Брати вернули до дому і оповіли батькові про все.

Йосиф спроваджує до Єгипту батька з цілою родиною.

Другим разом брати прибули до Йосифа разом з наймолодшим Веніамином. Йосиф дізнався, що вони поправились і стали кращими, а тсму відкрився їм. Відіславши слуг своїх, він сказав: «Я брат ваш, Йосиф, котрого ви продали до Єгипту. Чи живе ще батько мій? Брати перелякались, але Йосиф їх успокоїв словами: «Не бійтесь! Для вашого спасіння Бог послав мене сюди. Йдіть до батька і скажіть, щоб він переїздив до мене на життя».

Зрадів Яків, коли почув, що ще живе любий син його Йосиф. Помолившись Богові й отримавши від Нього повеління, він негайно з усією своєю родиною, що складалася з семидесяти п'яти душ, відправився до Єгипту і оселився там.

Пророчества Якова.

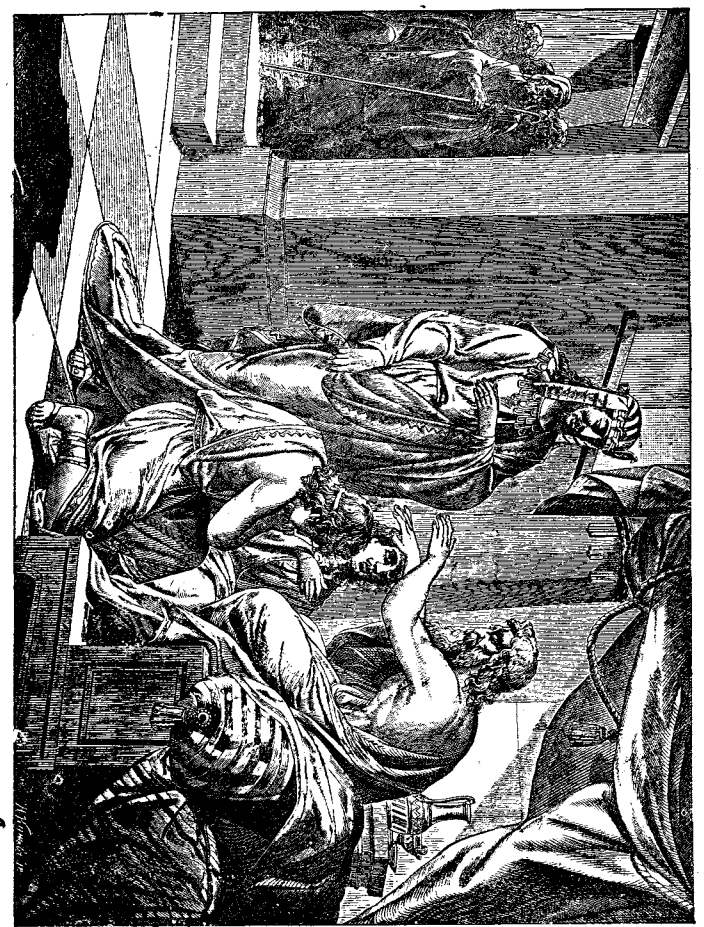
Перед своєю смертю Яків поблагословив своїх внуків і приповів, що Бог буде постійно опікуватись потомством їх і поверне колись це потомство до Землі Обіцяної.

Коли ж благословив Яків своїх синів, то згортаючись до Юди приповів, що потомки його будуть царювати аж до часу приходу на землю Спасителя світа, Котрого будуть очікувати народи.

По смерті батька Йосиф жив ще п'ятьдесят чотире роки і дждався не тільки внуків, але й правнуків. Помер він в глибокій старості.

Яків благословляє внуків.

Йосиф, котрий потерпів від братів своїх, потім прославився і врятував їм життя, був прообразом Христа Спасителя, Котрий потерпів від людей, а потім прославився і збавив їх. Свята Церква згадує Йосифа в понеділок Страстного Тиждня.

Йосиф є для нас прикладом тихости, чесности, правдивости, терпіння і доброго серця. Ці чесности й ми мусимо придбувати, і тоді Господь не залишить нас Свогого милосердя, як не залишив Він і Йосифа в спітканих його нещастях.

15. ІОВ МНОГОСТРАДАЛЬНИЙ.

Серед народів, що поклонялись ідолам, був побожний чоловік, котрий поклонявся Єдиному Богові, Всемогутньому Творцеві всесвіту. Таким був Іов, життя котрого оповідається в книзі, званої з назви: «Книга Іова». Він жив в землі Ур (в Халдеї), перед Мойсеєм. Він був побожний, милосердний, багатий, мав великі отари овець, верблюдів і робчих волів. Слава про його мудрість, справедливість і багатство була так велика, що його вважали «найслаєнішим з усіх синів Сходу». Було у нього сім синів і три доньки, і всі сини жили окремо в своїх домах і улаштуєували по черзі щоденні гулянки. Іов не броронив їм бавитися, але що тижня збірав їх до себе й просив Бога про пробачення їх гріхів.

Щастю Іова позавидував сатана; він почав зухвало твердити перед Богом, що Іов є праведним і богобійним тільки тому, що він багатий і щасливий, і що, втративши багатство, він перестане благословляти Його. Щоб задати сорсму сатані за його кламливість і зміцнити віру і терпіння праведного Іова, Господь попускає праведникові зазнати всі біди земного життя. З попущення Божого й підступів сатани, з Іовом трапиться ряд нещасть. Ото прибіг до нього слуга і оповів, що розбійники напали на його отари волів і ослиць і погнали їх з собою; не встиг він цього договорити, коли прибіг вже інший посланець, котрий ововістив йому, що загинула вся отара його овець. У слід за ним прибіг третій і оповів, що халдеї упровадили всіх його верблюдів. А четвертий приніс найстрашнішу вістку: великий віхор налетів на дім, в котрому забавлялися його сини й дочки, звалив дім і погубив всіх, що в ньому знаходились. Все це вислухав Іов, але не став нарікати на Бога, не казав: за що Ти, Господи, так караєш мене? Хиба я заслужив на це?—Ні, він впав на землю, поклонився Господеві і сказав: „Господь дав мені багатство й діти, Господь і забрав все це; так Він хотів, тому нехай благословиться ім'я Його! Голим я народився, голим і повернусь в землю“.

Засоромлений сатана хотів випробувати праведника ще тяжчими бідами; з попущення Божого Іов захоружав на проказу. Ця тяжка хвороба звичайно кінчалась повільною смертю; вона була не довилічення і заразлива. Прокажених виганяли з міст і осель: вигнали й Іова. Сидів він у полі й черепками очищував струпи з своїх ран; але й тут не нарікав на Бога, а говорив: „Невже-ж ми мусимо приймати від Бога тільки добре, а злого не повинні приймати».

За таку смиренність, за таку покірливу улеглість волі Божій, Іов сподобився особливої ласки. Він видужав: знайомі виявили своє співчуття й принесли йому подарунки на загосподарування; він знов почав працювати і, з Божою псміччю, набув собі ще більше всього, як страгив. Народилось йому сім синів і три дочки; і був він знов щасливим, і дожив до похилого віку серед повного задоволення.

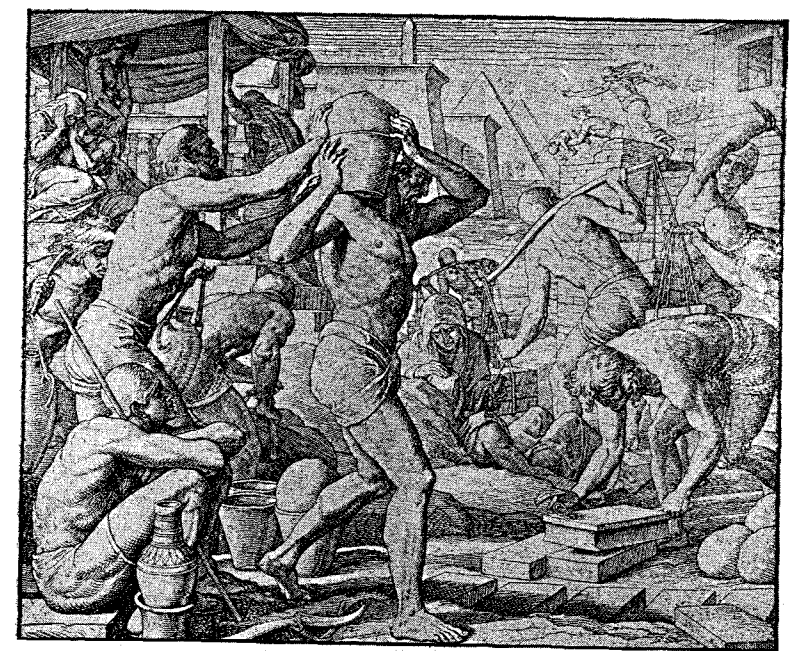
Історія Іова доводить нам, що Господь посилає іноді біди й на праведників, щоб випробувати силу їх віри й терпіння; і хто покірливо зносить всі проби, які би тяжкі вони не були, тому Він часто повертає подвійно за все, що той страгив.

16. ЄГИПТАНЕ ПЕРЕСЛІДУЮТЬ ІЗРАЇЛЬТЯН.

По смерті Якова потомки його жили в Єгипті коло двохсот літ. За цей час вони так розмножились, що утворили цілий нарід, котрий зветься **Єврейським** чи **Ізраїльським**. Царі єгипетські боялись, щоб нарід цей не став сильнішим за єгиптян і не повстав проти них, почали змржувати його ріжними тяжкими роботами, а один з тих царів наказав убивати всіх новонароджених хлопців єврейських або кидати їх до річки.

У такий ганебний і страшний спосіб хотіли єгипетські царі знищити вибраний Богом Ізраїльський нарід, що садинокий заховав у тому часі правдиву віру в Бога.

Господь Бог допустив переслідування вибраного народу Ізраїльського, щоб нарід цей не входив у ближ-

Переслідування Ізраїльтян в Єгипті.

чі стосунки с єгиптянами - поганамн і щоб повернув той нарід до Землі Обіцяної, де мав очікувати приходу Спасителя світа.

17. НАРОДЖЕННЯ МОЙСЕЯ.

Певна єврейка мала дуже гарного сина. Мати спочатку укривала його три місяці у себе дома, а коли надалі ховати стало неможливо, взяла осмолений кошик, положила туди дитину й поставила в очереті на березі ріки, куди ходила купатись царська донька. Царівна, побачивши в коші дитину, змилосердилась над нею і взяла до себе. Хлопчикові потрібна була мамка, котра б кормила його; одже царівна приняла певну єврейку, яка, як виявилось, була рідною матерю хлопця. Царівна назвала дитину **Мойсеєм**,

що значить: взятий з води. Мати виховала Мойсея у любови до свого народу.

Коли Мойсей виріс, то мав він великий вплив

Дочка фараона врятує младенця Мойсея.

при дворі царському і, бачучи страждання свого народу, думав постійно про нещасну долю євреїв та при кожній нагоді помагав їм.

Мойсей є прекрасним взірцем для кожного християнина. Треба наслідувати його і ніколи, ні за які скарби не вірікатись своєї віри. Господь Бог опікувався Мойсеєм; Він опікувався рівно і кожним чоловіком. Опіку Бога над світом називаємо Провиденням Божим.

18. ПОКЛИКАННЯ МОЙСЕЯ ДО ВИЗВОЛЕННЯ ЄВРЕЇВ.

Коли Фараон довідався, що Мойсей боронить євреїв, то хотів його вбити. Але Мойсей утік з Єгипту і оселився в Мадіамській землі. Там він оженився і пас вівці тестя свого. Ніколи Мойсей не забував про свій нарід і завсігди думав про його кешастя.

Покликання Мойсея.

Одного разу він подався з вівцями далеко в степ. І з'явився йому Господь Бог в огні, що видобувався з куща, однак сам кущ не палився. І сказав Бог до Мойсея: «Я Бог батьків твоїх, Авраама, Ісаака і Якова. Бачу терпіння народу Мойого в Єгипті. Визволю його з рук єгиптян. А тебе пошлю до Фараона, щоб випровадив ти нарід Мій з Єгипту до Землі Обіцяної». Господь Бог дав Мойсеєві владу творити ріжні